

Regioonide Komitee arvamus „Kohalike ja piirkondlike omavalitsuste roll Euroopa 2020. aasta strateegia eesmärkide saavutamisel”

(2012/C 9/10)

REGIOONIDE KOMITEE

- **juhib** tähelepanu sellele, et on kindlalt pühendunud oma ettepanekule sõlmida Euroopa 2020. aasta strateegiat käsitlev kohalike ja piirkondlike omavalitsuste territoriaalne pakt, mille eesmärk on tagada strateegia eest omavastutuse võtmine kõigil tasandil tõhusa partnerluse abil Euroopa Liidu asjaomaste organite ja riikliku, piirkondliku ja kohaliku tasandi ametiasutuste vahel. Seda ettepanekut toetavad Euroopa Parlament, Euroopa Komisjon ja Euroopa Ülemkogu. Territoriaalsetes paktides tuleks keskenduda vähestele, konkreetsetele oludele kohandatud prioriteetidele, millel on asjaomase piirkonna jaoks eriline väärtus;
- **tunnistab** tohutut lõhet värskimate teadusuuringute põhjal omandatud teadmiste ja tegeliku praktika vahel. Selleks et muuta uurimistulemused innovatsiooniks, mis on kohandatud kohalikele oludele ja mida saab rakendada kogu Euroopas, on tarvis tugevaid piirkondlikke meetmeid;
- **rõhutab**, kui tähtis on arendada piirkondlikku innovatsioonivõimet aruka spetsialiseerumise ja naaberpiirkondade omavahelise täiendavuse alusel;
- **kutsub** eesrindlikke piirkondi üles moodustama Euroopa konsortsiumid, integreerides erinevad võimed murranguliste sotsiaalsete innovatsioonide loomiseks üle-Euroopaliseks kasutuseks. Igast piirkonnast võib tänu erinevatele osalejatele saada eesrindlik piirkond, mis keskendub omaenda vajadustele ja tugevatele külgedele;
- **julgustab** piirkondi liikuma edasi avatud innovatsiooni suunas inimkeskse visiooni raames avaliku ja erasektori osalejate partnerlusest, milles on ülitähtis roll ülikoolidel ja muudel teadusasutustel, s.t moderniseerima kolme osaleja (*triple-helix*) kontseptsiooni.

Raportöör Markku MARKKULA (FI/EPP), Espoo linnavalitsuse liige, Helsingi–Uusimaa piirkonna volikogu liige

Viitedokument /

I. POLIITILISED SOOVITUSED

REGIOONIDE KOMITEE

Peamised seisukohad: Seoses vajadusega radikaalsete muudatuste järele kohalikul ja piirkondlikul tasandil:

1. tunnistab, et Euroopa 2020. aasta strateegia kujutab endast nii üldist struktuurireformi kava kui ka strateegiat kriisist väljumiseks. Lisaks sellele hõlmab see ka laiemat eesmärkide valikut ja paremini integreeritud majandusjuhtimist⁽¹⁾. Sellel taustal on kohalikel ja piirkondlikel omavalitsustel potentsiaali ja poliitilist pühendumust käsitleda territoriaalsest vaatenurgast majandus-, sotsiaal- ja keskkonnateemasid;

2. rõhutab, et nagu ilmneb Lissaboni strateegia ebaõnnestumisest, ei piisa tõhusate tulemuste saavutamiseks headest kavades ega isegi mitte korrektsetest analüüsides. Praktilisel tasandil tuleb julgelt edasi liikuda, andes liikmesriikides kõigile tasandile – nii kohalikele ja piirkondlikele kui ka keskvalitsuse tasandile – suurema omavastutuse ja kaasates kõik ülejäänud sidusrühmad. Piirkondi tuleks julgustada looma piirkondlikke innovatsiooniplatvorme, mis toimiksid nõudlusele suunatud teenustekeskusena ja edendaksid rahvusvaheliste teadmiste kasutamist Euroopa 2020. aasta strateegia rakendamisel, arukat spetsialiseerumist ja piirkonna huvidele vastavat Euroopa koostööd. Selleks, et see juhtuks, tuleb meil rakendada uut dünaamilist arusaama piirkondlikest innovatsiooni ökosüsteemidest, milles üldsus, erasektor ning haridus- ja teadusasutused (nn *triple-helix*) õpivad oma innovatsioonipotentsiaali täielikuks ellurakendamiseks uuel ja loominguilisel viisil koos tegutsema;

3. rõhutab, et arvestades asjaolu, et piirkonnad on nüüdseks kujunenud peamiseks osalejateks paljudes poliitikavaldkondades, sealhulgas sotsiaal-, majandus-, tööstus-, innovatsiooni-, haridus- ja keskkonnapoliitikas, on neil täita otsustav roll Euroopa 2020. aasta strateegia partnerluspõhisel rakendamisel. See nõuab ulatuslikku, kompleksset, avatud ja mitmeid valdkondi hõlmavat lähenemisviisi, mis koondaks kokku piirkondades ja linnades loodud arvukad täiendavad varad;

4. avaldab otsustavalt toetust komisjoni väljendatud vajadusele integreerida riiklikud reformikavad ja stabiilsus- või lähenemisprogrammid täielikult riikide eelarvemenetlustesse ning kaasata kohalikud ja piirkondlikud omavalitsused ja asjaomased sidusrühmad riiklike reformikavade määratlemisse ja rakendamisse⁽²⁾;

5. kutsub üles keskendama radikaalsed muudatused, mida võivad teostada teedrajavad piirkonnad ja linnad, järgmisele:

— praegu toimuv fundamentaalne muutus töökultuuris organiseeritud koostöö, teabe jagamise ja ressursside kaaskasutamise suunas eraldi töö asemel tööstusprotsesside valdkonnas ja eraldiseisvate väikeste projektide asemel;

— uued lähenemisviisid ettevõtlusele, mida iseloomustavad nähtused, nagu „Venture Garage”-mõtteviis, mis võimaldavad Euroopa noorel digitaalsel põlvkonnal teha koostööd avaliku ja erasektori riskikapitali investoritega, eesmärgiga muuta ettevõtlus innovatsiooni mootoriks;

— Euroopa avatud innovatsiooni traditsioon: kohalikul ja piirkondlikul tasandil tekivad edukad ettevõtted ja kasv kiireneb, kui suurem osa ettevõtete teadus- ja arendustegevusest toimub avatud koostöös parimate ülikoolide ja teadusasutustega;

— inimesed kui meie ühiskondade peamine vara: eelkõige pensionile jäänud vanemaealiste inimeste ja töötute noorte kaasamiseks uute võimaluste loomine tähendab seda, et meie strateegiates paigutatakse keskele kohale inimesed, tehes sellega igaihele kättesaadavaks mõtestatud elu ja võimaldades kasutada oma potentsiaali;

6. rõhutab, et väga oluline on võimaldada kohalikel elanikel ja nende kogukondadel võtta kasutusele nende täielik potentsiaal. See nõuab kohalike ja piirkondlike omavalitsuste rolli tugevdamist mitte ainult nende traditsioonilise, teenusepakkuja rolli osas, vaid proaktiivse koostöö kaudu ka uute äritegevuste hõlbustajana. Kõik eri osalejad peaksid tegutsema ühiselt, et luua piirkondlik koostöökultuur, mida iseloomustab vastavus kohalike elanike ja nende kogukondade motiividele, kavatsustele ja ressurssidele;

Peamised seisukohad: Seoses piirkondlike otsuselangetajate ja poliitikakujundajate rolliga muutuste läbiviijate ning ühiskondliku innovatsiooni vahendajatena, komitee:

7. tervitab laiemat strateegilist visiooni, mis sisaldab sotsiaalset ja keskkonnamõõdet võrdsete ja täiendavate sammastena majanduskasvu kõrval, ja kutsub üles tunnustama ühiskondliku innovatsiooni otsustavat tähtsust kõigis juhtalgatustes strateegia kolme prioriteedi – aruka, jätkusuutliku ja kaasava majanduskasvu – rakendamiseks;

8. kutsub nii avaliku kui erasektori otsuselangetajaid üles tunnustama vajadust uute juhtimis- ja haldusoskuste, pädevuste, struktuuride ja tavade järele, selleks et toimida ülemaailmses ettevõttevõrgus;

⁽¹⁾ Euroopa poolaasta ja iga-aastane majanduskasvu analüüs KOM(2011) 11.

⁽²⁾ Euroopa Komisjon, Euroopa 2020. aasta strateegia KOM(2010) 2020 lõplik ja peasekretäri 19. juuli 2010. aasta kiri Regioonide Komiteele.

9. julgustab piirkondlikke otsuselangetajaid ja poliitikakujundajaid saama muutuste läbiviijaiks ning arendama välja innovatsioonipõhise piirkondliku arengu strateegilise raamistiku, arvestades, et innovatsioon parandab kvaliteeti ning avaliku ja erasektori vahendite kasutamise tõhusust ning sellel on märkimisväärne potentsiaal luua uut majanduskasvu ja uusi töökohti. Poliitika ülesanne on leida piirkonna ainulaadsed varad ja kasutada neid strateegiliste arengueesmärkide täitmiseks. Selleks peavad piirkonnad välja arendama kindlatel alustel ja realistliku visiooni oma majanduslikust ja sotsiaalsest tulevikust ning määratlema laiemat, paremini integreeritud ja tõhusamat poliitikameetmete kombinatsiooni. Selleks tuleb kombineerida eri poliitikavaldkondade ja valitsemistasandite vahendeid, toetada teadmiste loomist, levitamist ja kasutamist ning luua sidus poliitikapakett, mida toetavad parem mõõdukus, tulevikku suunatud eelarvestamine ja tõendus põhine katsetamine;

10. teeb ettepaneku, et komisjon käivitaks koostöös mõningate piirkondade ja eri valdkondade ekspertidega vajalikud arendusprojektid eelnimetatud eesmärgi saavutamiseks. Nende raames tuleks välja töötada ka menetlused, mille abil oleks võimalik üldistest statistilistest andmetest saada töödeldud andmeid või tulevikuprognose teatud piirkonna või uuritava valdkonna analüüsiks;

11. kutsub eesrindlikke piirkondi üles moodustama Euroopa konsortsiumid, integreerides erinevad võimed murranguliste sotsiaalsete innovatsioonide loomiseks üle-Euroopaliseks kasutuseks. Igast piirkonnast võib tänu erinevatele osalejatele saada eesrindlik piirkond, mis keskendub omaenda vajadustele ja tugevatele külgedele;

12. taotleb eesmärgistatud õppeprotsessi, millesse oleksid integreeritud poliitika eri tasandid, et koordineerida ressursikasutust ja suurendada meetmete mõju. Ühise võimekuse loomiseks tuleks poliitikakujundajate, kõrgemate ametnike, tööstusjuhtide ja uurijate jaoks välja töötada juhtimisalase täiendkoolituse magistritaseme programmid (Executive MBA), mis hõlmaksid mitmetasandilise strateegilise kujundamist protsesse. Selliseid koolitusprogramme on vaja nii Euroopa kui ka piirkondlikul tasandil. Nii tugevdatakse eri riikide piirkondlike otsuselangetajate rolli Euroopa 2020. aasta strateegia elluviimisel ning suurendatakse nende koostööd ja heade tavade levitamist;

II. SOOVITUSED KOHALIKE JA PIIRKONDLIKE OMAVALITSUSTE ROLLI KOHTA SEOSSES SEITSME JUHTALGATUSEGA

Seoses valdkondadevahelise koostöö vajadusega, komitee:

13. rõhutab vajadust ühistegevuste ja ulatusliku koostöö järele eri juhtalgatuste vahel, et võimaldada ja julgustada Euroopa 2020. aasta strateegia tõhusat ellurakendamist. See lähenemisviis võimaldab kohalikel ja piirkondlikel omavalitsustel arendada territooriumiülest koostööd. Eelkõige saavad nad edendada avatud platvormil põhinevaid lähenemisviise ja suurendada endi väljatöötatud lahenduste ja struktuuride taaskasutatavust. Kuiigi lõplikud tulemused võivad olla tugeva kohaliku värvinguga, toob aktiivne koostöö struktuuride ja koostalitlusvõime seisukohast kaasa mastaabisäästu ja loob kohalikele tegevustele suuremad turud;

14. tunnistab, et peamine küsimus kohalike ja piirkondlike omavalitsuste jaoks (arvestades juhtalgatustest tulenevate ja nendega seonduvate meetmete tohutut hulka) on, kuidas kiirendada kõige olulisemate meetmete ellurakendamist. Järelkult, selleks et suurendada juhtalgatuste piirkondlikku mõju, tuleb käsitleda mitmeid aspekte:

— nende mõju, spetsialiseerumine ja laiendatavus ning üldsuse teadlikkuse tõstmine;

— võrdlusanalüüsi tõhus kasutus, parimate tavade tutvustamine ja piirkondadevaheline koostöö;

— mõõdukuse väljatöötamine väärtusloome, sotsiaalsete innovatsioonide, kontseptsioonide ja meetodite mõõtmiseks ning avaliku ja erasektori ning inimeste partnerluse platvormide loomine;

— teadlikkus teaduse ja ühiskonna vahelise dialoogi, innovatsiooni süsteemse olemuse ning kohalike ja piirkondlike osalejate jaoks kujundatud tulevikuanalüüsi komponentide tähtsusest;

— ennekõike peab kõigi juhtalgatustega kaasnema pakutud meetmete eelarvemõju hindamine;

Seoses juhtalgatusega „Innovatiivne liit” tunnistab komitee erilist vajadust:

a) toetada selliseid algatusi nagu teadmiste piirkonnad, eluslabid ja arukad linnad;

b) arendada partnerlusi, mis toimiksid piirkondlike otsuselangetajate teadmusbasi suurendamise platvormidena ja edendaksid sotsiaalset innovatsiooni;

c) luua aruka spetsialiseerumise platvorm eesmärgiga toetada ja julgustada piirkondi võtma vastu strateegiad, milles seatakse prioriteediks konkurentsieelised ja võimalik koostöö teiste piirkondadega;

d) toetada äri- ja akadeemiliste ringkondade koostööd teadmiste loomise kaudu, keskendudes eelkõige lünkade täitmisele innovatsioonialaste oskuste vallas;

e) tugevdada poliitika kujundamise teadmusbasi tulevikku suunatud tegevust käsitleva Euroopa foorumi (European Forum on Forward Looking Activities) abiga, kaasates nii kohalikud ja piirkondlikud omavalitsused kui ka muud avaliku ja erasektori sidusrühmad poliitika teadmusbasi täiendamiseks;

- f) äratada laiemat huvi *triple-helixi* mudeli kasutamise vastu, käivitada innovaatilisi piirkondlikke (riigitasandist allpool olevaid) teadusklastreid, arendada innovatsiooniplatvorme ning tihendada teadmiste kolmnurga tegevust (teadus-, haridus- ja innovatsioonitegevuste omavaheline sünergia);
- g) kõrvaldada korralduslikud erinevused Euroopa kohalike ja piirkondlike omavalitsuste vahel, kasutades selleks partnerlusi ja koostöö projekte, mis on suunatud innovaatilise liidu loomisele, vaatavad tulevikku, on jätkusuutlikud ning ergutavad struktuuri ja korralduslikust aspektist väiksemaid omavalitsusi omavahel liituma, selleks et rakendada oma eripädevusi stabiilses ja struktureeritud raamistikus;

Seoses juhtalgatusega „Noorte liikuvus” tunnistab komitee erilist vajadust:

- a) keskenduda teadmispõhises ühiskonnas kesksetele pädevustele nagu nt õppimisoskus, keeled ja kultuur, ettevõtlus- ja innovatsioonioskused, interaktiivsed oskused ning võime kasutada täielikult ära IKT potentsiaali;
- b) ühendada formaalne, mitteformaalne ja informaalne haridus ja koolitus tööturu vajadustega, et suurendada noorte tööalast konkurentsivõimet ja võimaldada neil vallandada oma potentsiaal ning isiklikult ja tööalaselt areneda;
- c) luua liikuvusvõimalused võimalikult paljudele noortele, olenemata nende taustast, majanduslikust olukorrast või nende päritolupiirkonna geograafilisest asukohast;
- d) arendada edasi Euroopa instrumente ja vahendeid õpirände suurendamiseks kõigis haridussüsteemi osades;
- e) toetada liikuvuse edendamiseks Europassi (Euroopa CV standardvorm) lisamist tulevasse Euroopa oskuste passi;
- f) võtta kokkulepete alusel vastu riigiasutuste vahelisi koostööalgatusi eesmärgiga leida parimad lahendused sellele, kuidas valmistada õppurid tõhusalt ette täiskasvanuelu vastutusteks, kuidas arendada tihedamat koostööd kutseõppeasutuste, tööandjate ja ülikoolidega, et saavutada optimaalne hariduslik progress (ka kutseõppe valdkonnas), mis vastab õppurite ja tööandjate nõudmistele, kuidas kaasata tööandjad haridusvaldkonna probleemide määratlemisse ja nendele lahenduste leidmisse, kuidas toetada koole ettevalmistavate haridusprogrammide läbiviimisel, kuidas tuua noored kutseõppe praktikate juurde ning kuidas propageerida tööandjate hulgas täiendavat haridust;
- g) rõhutada, et heale tervisele ja liikuvusele pannakse alus juba lapsepõlves ning sellega luuakse tingimused heaks eluks. Mittetulundusühingute tegevus on ühiskonna nurgakivi. Sellega seoses nõuab komitee, et komisjon loobuks ettepanekutest (Roheline raamat käibemaksu tuleviku kohta, KOM(2010) 695), mis võiksid ohustada kõnealuste ühingute olemasolu ja majandusolukorda;

Seoses juhtalgatusega „Digitaalarengu tegevuskava” tunnistab komitee erilist vajadust:

- a) luua kohalikud digitaalarengu tegevuskavad kiirendamiseks kohaliku, piirkondliku ja Euroopa tasandi organiseeritud koostöö abil IKT optimaalset kasutamist;
- b) parandada koostalitlusvõimet ja e-valitsemist, arendades selliseid uusi rakendusi nagu inimesekeskseid e-teenuseid, e-õpe, e-tervis, e-hääletus, e-haldus, arukad transpordisüsteemid ja piirkondliku teabe modelleerimine linnaplaneerimises;
- c) edendada digitaalset ühtset turgu kui „Digitaalarengu tegevuskava” nurgakivi ja toetada laiaulatuslikke teedrajavaid projekte, mis kasutavad Euroopa tippteadmisi ja kaasavad kõiki eri sidusrühmi;
- d) tagada kõikjal võrdne juurdepääs taskukohase hinnaga lairibaühendusele ja võtta juhtroll katseprojektides, mis on suunatud juurdepääsuerinevuste ületamisele;
- e) töötada välja ühised lahendused IKT toodete ja teenuste andmekaitse ja turvalisusega seotud küsimustele, mis on eeltingimus kodanike usalduse saavutamiseks ning pakutud võimaluste kasutuselevõtuks;

Seoses juhtalgatusega „Ressursitõhus Euroopa” tunnistab komitee erilist vajadust:

- a) parandada kliimamuutuste haldamist, kaasates kohalikke ja piirkondlikke omavalitsusi kui põhiosalisi kliimamuutuste vastu võitlemise ja nende leevendamise jõupingutustesse ning ressurside jätkusuutlikuma kasutamise edendamisse, ja motiveerida tootjaid ja tarbijaid võtma omaks kliimasõbralikumat ja ressursitõhusamat käitumisviisi;
- b) luua kasutajakeskne väärtusloome ja mõjuhindamise mõõdukas, mida kasutatakse eri valitsemistasanditel seoses jätkusuutliku teadmispõhise ühiskonna loomisega, ning piirata antud kontekstis näitajate arvu tagamaks, et meetmed töötatakse välja tõhusal viisil, mis oleks üldsusele arusaadav ja terviklik;
- c) võtta vastu kohalikud või piirkondlikud kliima- ja energiastrateegiad, milles nähtaks ette, et avaliku sektori eelarvetest teostatavad hanked, sealhulgas liikmesriikide ja Euroopa Liidu vahenditest rahastatavad projektid, peavad olema keskonnasäästlikumad;
- d) kasutada tegevuskavasid ja meetmepakte poliitilise toetuse kogumiseks ja edendada kliimasäästlikku infrastruktuuri, energiasüsteemi uuendamisse ja ökoloogilistesse avalikesse teenustesse investeerimist;

Seoses juhtalgatusega „Üleilmastumise ajastu uus tööstuspoliitika” tunnistab komitee erilist vajadust:

- a) edendada kogu Euroopas tööstuse moderniseerimist strateegiliste projektide abil, mis on sihitud ülemaailmse võimendava mõju saavutamisele teadmiste ja tehnoloogia jagamise aspektist (sellistes valdkondades nagu keskkonnasäästlik transport ja energiatõhusad ehitised);
- b) tagada selliste algatuste abil nagu Euroopa ettevõtluspiirkond vastastikku täiendavad äriideed ja -mudelid, et julgustada kohalikke ja piirkondlikke omavalitsusi edendada VKEd ja ettevõtluskultuuriga seonduvaid uusi arenguid;
- c) edendada piirkondlike innovatsiooni ökosüsteemide kontseptsiooni ja arendada tihedamat koostööd tootmisstruktuuride ning ülikoolide ja tehnoloogiakeskuste vahel eesmärgiga luua uut majanduskasvu ja töökohti;
- d) võtta meetmeid töö- ja pereelu ühitamiseks, parandades avalike teenuste kvaliteeti (nt piisav hulk kogu päev avatud lastehoidude kohti) ning edendades töökeskkonna peresõbralikku kujundamist, kasutades paindlikke tööaja- ja tööhõivemudeleid;

Seoses juhtalgatusega „Uute oskuste ja töökohtade tegevuskava” tunnistab komitee erilist vajadust:

- a) luua tingimused töökohtade loomiseks ja kohaliku meetmed tööstus- ja majanduslike muutuste juhtimiseks, nt tuvastades ebakõlad e-oskustes ja asjaomased ärivõimalused;
- b) edendada strateegilist partnerlust kohalike ja piirkondlike omavalitsuste, haridusasutuste ja ettevõtete vahel, selleks et parandada piirkondlike innovatsiooni ökosüsteeme ja ühitada need paremini turvalise paindlikkuse poliitikaga;
- c) julgustada võtma kohalikke meetmeid digitaalse kirjaoskuse, koolist väljalangemise, elukestva õppe ja eakate mõjuvõimu suurendamise alal;
- d) tugevdada sidemeid ettevõtjate ja ülikoolide vahel, nt integreerides ainepunkte andva praktika kõikidesse ülikoolide programmidesse, ning võtta programmide koostamisel arvesse ka töö kõrvalt õppijate vajadusi ja probleeme, nt lühemate välismaal viibimise perioodide ja riigisisese rahvusvahelistumise (*internationalisation at home*) kaudu;

Seoses juhtalgatusega „Euroopa vaesusevastase võitluse platvorm” tunnistab komitee erilist vajadust:

- a) töötada välja kohalikul ja piirkondlikul tasandil sotsiaalset kaasatust soodustav tegevuskava, et muuta kohaliku sotsiaalteenused tõhusamaks ja kõigile kättesaadavamaks;

- b) kasutada õiguspädevusi ja kohalikele vajadustele kohandatud programme haridus-, elamumajandus-, linnaplaneerimise, sotsiaalteenuste, turvalisuse ja kultuuritegevuste valdkonnas, keskendudes eriti noortele ja lastele;
- c) edendada e-kaasatust, sotsiaalmajandust, vabatahtlikku tegevust ja ettevõtte ühiskondlikku vastutust;
- d) hinnata läbiviidud reforme, eelkõige sotsiaalsete uuenduste ulatust, maksumust ja mõju, ning levida uusi tõhusaks osutunud lahendusi kogu Euroopas ja neid kohapeal rakendada;

III. SOOVIKUMISED SEOTES MITMETASANDILISE VALITSEMISE JA RAHASTAMISEGA

Seisukohad mitmetasandilise halduse alal: Seoses territoriaalsete paktide ja poliitilise isevastutusega, komitee:

15. rõhutab, et eesmärk tugevdada strateegia piirkondlikku ja kohalikku mõõdet tähendab, et suurendatakse liikmesriikide pühendumist strateegiale ja nende poliitilist omavastutust selle eest, muutes sellega strateegia rohujuuresandil olulisemaks ja tasandit paremini arvestavamaks;

16. juhib tähelepanu sellele, et on kindlalt pühendunud oma ettepanekule sõlmida Euroopa 2020. aasta strateegiat käsitlev kohalike ja piirkondlike omavalitsuste territoriaalne pakt, mille eesmärk on tagada strateegia eest omavastutuse võtmine kõigil tasandil töhuse partnerluse abil Euroopa Liidu asjaomaste organite ja riikliku, piirkondliku ja kohaliku tasandi ametiasutuste vahel. Seda ettepanekut toetavad Euroopa Parlament, Euroopa Komisjon ja Euroopa Ülemkogu ⁽³⁾;

17. märgib, et mitmed Euroopa 2020. aasta strateegia riiklikud reformikavad, mille riikide valitsused esitasid komisjonile Euroopa poolaasta raames 2011. aasta aprillis, osundasid kohalike ja piirkondlike omavalitsuste rollile nende kujundamisel. Ometigi ilmneb vaid mõnest riiklikust reformikavast, et uue strateegia osade ellurakendamiseks valiti mitmetasandilise valitsemise lähenemisviis ja vaid ühes neist mainitakse selgelt komitee ettepanekut territoriaalsete paktide kohta;

18. soovib liikmesriikidel tungivalt aidata oma piirkondadel ja linnadel koostada Euroopa 2020. aasta strateegia alane territoriaalne pakt ⁽⁴⁾, et seada koostöös oma riigi keskvalitsusega riigi eesmärgid ning Euroopa 2020. aasta strateegia eesmärkide poole liikumisel võetavad kohustused ja kasutatavad aruandlusstruktuurid, järgides seejuures täpselt asjaomase riigi õigusraamistikku ⁽⁵⁾;

⁽³⁾ CdR 199/2010 fin, resolutsioon teemal „Kohalike ja piirkondlike omavalitsuste aktiivsem kaasamine Euroopa 2020. aasta strateegiasse”.

⁽⁴⁾ CdR 73/2011, avaldus 2011. aasta kevadisele Euroopa Ülemkogule.

⁽⁵⁾ CdR 199/2010 fin, resolutsioon teemal „Kohalike ja piirkondlike omavalitsuste aktiivsem kaasamine Euroopa 2020. aasta strateegiasse”.

19. rõhutab territoriaalsete paktide loodud lisaväärtust. Neis tuleks keskenduda vähestele, konkreetsetele oludele kohandatud prioriteetidele, millel on asjaomase piirkonna jaoks eriline väärtus, ning need ei tohiks muutuda uueks bürokraatiavahendiks, vaid peaksid olema riiklike reformikavade loomulikud osised, et tagada vastavus mitmetasandilise valitsemise ja partnerluspõhimõtetele. Paktid võiksid võtta poliitilise pühendumuse vormi, mida võib-olla täiendaksid avalik-õiguslike asutuste vahel vabatahtlikul alusel sõlmitud lepingud, keskendudes samas Euroopa 2020. aasta strateegia haldamisele ja ellurakendamisele. Territoriaalsed paktid võiksid koostada eelkõige neis poliitikavaldkondades, kus kohalikud ja piirkondlikud omavalitsused on kesksed osalejad Euroopa 2020. aasta strateegia peamiste eesmärkide ja juhtalgatuste väljatöötamisel ja elluviimisel;

20. meenutab, et on mitmeid näiteid mitmetasandilise valitsemise alastest kokkulepetest, mis on suunatud liikumisele territoriaalse arengu jagatud eesmärkide poole integreeritud ja kooskõlastatud poliitikajunduse abil. Need näited on väga erinevad, kajastades nii erinevaid eesmärke kui ka asjaomaste riikide tegelikke erinevusi ja nende sotsiaal-majanduslikku, kultuurilist, institutsioonilist ja keskkonnaalast mitmekesisust. Võimalikud näited hõlmavad muu hulgas nt Austrias (territoriaalsed tööhõivepaktid), Hispaanias (Kataloonia territoriaalsed paktid maapiirkondadele), Belgias (pakt „Flanders in Action 2020” ja „Plan Marshall 2.vert” Valloonia jaoks), Ühendkuningriigis (Nottinghami partnerlusleping The Greater Nottingham Partnership), Prantsusmaal (territoriaalne kaasamisakt, riigi ja piirkondade vahelised planeerimislepingud) ja Saksamaal (BMBF uuendustegevuse algatus ettevõtluspiirkondade alal) eksisteerivaid kokkuleppeid. Komitee kordab, et on pühendunud kogemuse võimalikult ulatusliku levitamise propageerimisele, et julgustada vastastikuse õppimise protsessi⁽⁶⁾. Komitee juhib tähelepanu ka ühistele tegevustele, mille eesmärk on tugevdada ja arendada naaberlike kontakte kahe või enama naaberriigi kogukondade ning kohalike ja piirkondlike omavalitsuste vahel. See tugineks kahepoolsetele või mitmepoolsetele koostöökokkulepetele huvitatud poolte vahel;

21. kordab komitee juhatuse avaldust 2011. aasta kevadisele Euroopa Ülemkogule: territoriaalsed paktid aitavad anda uuele strateegiale territoriaalse mõõtmega ja samuti aitavad nad keskendada kõiki strateegiasse kaasatud eri valitsemistasandite kasutuses olevaid poliitikavahendeid ja rahastamiskanaleid;

22. toonitab, et kohalikud ja piirkondlikud omavalitsused peavad vastavalt siseriiklikele ja Euroopa Liidu õigusaktidele Euroopa 2020. aasta strateegia eesmärgid ellu viima, ja seega kutsub Euroopa Liidu eesistujariike üles osutama Euroopa Ülemkogu järeldustes selget toetust mitmetasandilise valitsemise põhimõtetele, komitee territoriaalsete paktide ettepanek kaasa arvatud;

23. tõdeb, et riikliku reformikava analüüs näitab, et kohalikud ja piirkondlikud omavalitsused ei olnud enamikus liikmesriikides piisavalt kaasatud liikmesriikide riiklike reformikavade koostamisse. Komitee kutsub liikmeriike üles kaasama võimalikult täielikult kohalikke ja piirkondlikke omavalitsusi riiklike

reformikavade rakendamisele. Alt üles suunatud rakendusstrateegia, millesse on vastavalt subsidiaarsuse põhimõttele piisavalt ulatuslikult kaasatud vastutavad haldustasandid, ei paranda mitte ainult riiklike reformikavade eduvõimalusi, vaid toob kaasa ka laiemat heakskiitu nende rakendamiseks. Regioonide Komitee on valmis koostöös huvitatud piirkondadega töötama välja territoriaalse pakti käsitusi ja piirkondlikke rakenduskavasid, mille abil viiakse ellu Euroopa Liidu 2020. aasta strateegiat ning rakendatakse piirkondade tasandil juhtalgatusi. Siia hulka kuuluvad tüüpiliselt kohalik digitaalarengu tegevuskava (*Local Digital Agenda*), ja kohalik innovatsiooni tegevuskava (*Local Innovation Agenda*), mille abil saab piirkond arukalt spetsialiseeruda ning rajada aluse oma Euroopa koostööle ja heaolule;

24. rõhutab, kui tähtis on arendada piirkondlikku innovatsioonivõimet aruka spetsialiseerumise ja naaberpiirkondade omavahelise täiendavuse alusel. Turgude laiendamiseks ja majanduskasvu toetava innovaatilise laborina toimimiseks tuleks kasutada Euroopa makropiirkondade kogu potentsiaali. Seda silmas pidades on kindlaid tõendeid selle kohta, et Läänemere piirkonda saaks kasutada teerajaja ja prototüübina kogu Euroopa jaoks;

Seisukohad mitmetasandilise halduse alal: Seoses rakendamise määrava tähtsusega, komitee:

25. tunnustab tohutut lõhet värskemate teadusuuringute põhjal omandatud teadmiste ja tegeliku praktika vahel. Selleks et muuta uurimistulemused innovatsiooniks, mis on kohandatud kohalikele oludele ja mida saab rakendada kogu Euroopas, on tarvis tugevaid piirkondlikke meetmeid. Kohalikud ja piirkondlikud omavalitsused peavad kasutusele võtma avaliku ja erasektori partnerlused ja julgustama osalust rohujuuretasandil (nn kasutajast lähtuv avatud innovatsioon väärtuse loomiseks avatud ühiskondades);

26. rõhutab juhtalgatuste „Innovaatiline liit”⁽⁷⁾ ja „Digitaalarengu tegevuskava”⁽⁸⁾ otsustavat raamivat rolli soodsate tingimuste loomisel, et ületada lõhe olemasolevate uurimistulemuste ja praktika vahel. Strateegilisi ja rakenduslikke tavasid kohalikul ja piirkondlikul tasandil tuleb arendada ja isegi radikaalselt muuta kooskõlas värskemate uurimistulemustega;

27. kutsub üles aktiivselt edendama teenuste innovatsiooni, mille abil ajakohastatakse protsesse ning rajatakse nende kasutus süsteemsele digitaalsele mõtlemisele;

28. soovib, et komisjon võtaks kiiresti vastu otsused, et panna alus ühtse turu, eelkõige digitaalse ühtse turu arendamisele ja rahastada väheseid laiaulatuslikke teadus- ja arendustegevuse algatusi, mis käsitlevad ülemaailmsete teadusuuringute põhjal omandatud teadmisi multidistsiplinaarselt ja loomunguliselt ning muundavad need praktilisteks rakendusteks päriselus. Need peavad olema juhtalgatused, millesse on kaasatud parimad eksperdid ja muutuste läbiviijad mitmetest valdkondadest;

⁽⁶⁾ Sel eesmärgil avati komitee Euroopa 2020. aasta strateegia järelevalveplatvormi veebilehel temaatiline veebilehekülg.

⁽⁷⁾ CdR 373/2010 rev. 2, arvamus „Euroopa 2020 – strateegiline juhtalgatus innovaatiline liit”.

⁽⁸⁾ CdR 104/2010 fin, arvamus „Euroopa digitaalne tegevuskava”.

29. ärgitab komisjoni käivitama koos komiteega laiema teabevahetuskampaania, et suurendada kohalike ja piirkondlike otsuselangetajate ja poliitikakujundajate ning üldsuse teadlikkust Euroopa 2020. strateegiast. Selleks teeb komitee ettepaneku koostada koos komisjoniga „Euroopa 2020. aasta strateegia käsiraamat linnadele ja piirkondadele”, et selgitada arusaadavalt, kuidas nad saavad panustada strateegia rakendamisse, ja tuua välja erinevad rahastamise allikad (riigi, kohalikul, piirkondlikul ja Euroopa Liidu tasandil);

30. kinnitab, et jätkab Euroopa 2020. aasta strateegia järelevalveplatvormi kaudu kõnealuse strateegia kohapealse rakendamise jälgimist. Panusena uue strateegia edusse ja Euroopa poolaasta kontekstis avaldatakse iga aasta detsembris, enne komisjoni iga-aastast majanduskasvu analüüsi ja Euroopa Ülemkogu kevadist tippkohtumist komitee järelevalvearuanne;

Seisukohad rahastamise alal: Seoses vajadusega, et erinevate rahastamisallikate vahel valitseks sünergia, komitee:

31. rõhutab, et tõeline Euroopa Liidu, liikmesriikide ja piirkondade ees seisev väljakutse seisneb vajaliku sünergia loomises erinevate avaliku ja erasektori rahastamisvahendite vahel, selleks et Euroopa 2020. aasta strateegiat oleks võimalik ellu rakendada, ja ärgitab riigi, piirkonna ja kohaliku tasandi avalikke eelarveid omavahel paremini kooskõlastama, et võimaldada piirkondadel ja linnadel struktuurifonde ja muid Euroopa Liidu programme paremini kasutada;

32. rõhutab eelkõige vajadust saavutada edu ressursside koondamisel Euroopa 2020. aasta strateegia eesmärkide saavutamiseks ja toonitab seost ühtekuuluvuspoliitika ja Euroopa 2020. aasta strateegia vahel, mis avab tõelise võimaluse pakkuda Euroopa Liidu vaesematele piirkondadele jätkuvalt abi teistega sammu pidamiseks, hõlbustada Euroopa Liidu poliitikavaldkondade vahelist koordineerimist ning täiustada ühtekuuluvuspoliitikat nii, et see oleks juhtiv majanduskasvu stimulaator kogu Euroopa Liidus ja sellest oleks tuge ühiskondlike probleemidega tegelemisel (nt elanikkonna vananemine ja kliimamuutus) ⁽⁹⁾;

33. kinnitab sel eesmärgil oma huvi komisjoni kahe ettepaneku vastu uue mitmeaastase finantsraamistiku kohta, mis hakkab kehtima pärast 2013. aastat ⁽¹⁰⁾. Need on: komisjoni ja liikmesriikide vahelised arengu ja investeeringute partnerluslepingud, mis peegeldaksid riigi ja piirkonna ning kohalikul tasandil tegutsevate koostööpartnerite võetud kohustusi, ja ühine strateegiline raamistik, et suurendada Euroopa 2020. aasta strateegia ja ühtekuuluvuseesmärkide saavutamisele suunatud poliitika sidusust;

34. tuletab meelde ühtekuuluvuspoliitika meetmeid piirkondlike innovatsioonisüsteemide arendamiseks, territoriaalse koostöö vahendeid, riskikapitali eraldamist ja meetmeid

innovaatiliste toodete kiiremaks kasutuselevõtuks ning majandus-, teadus- ja haldusvaldkonna asjaomaste sidusrühmade võrgustike loomist ⁽¹¹⁾;

35. tuletab meelde vajadust luua paremad mõõdukad kui seda on SKP üksinda, selleks et tulla toime selliste küsimustega nagu kliimamuutused, ressursside tõhus kasutamine, elukvaliteet või sotsiaalne kaasatus, ja juhib tähelepanu sellele, et kohalike, piirkondlike, riiklike ja Euroopa Liidu ametiasutuste kasutatavad indeksid peavad olema ühtsed ning soosima ühiskondliku innovatsiooni loomist ja levitamist ning sidusust otsuste langetamisel ⁽¹²⁾. Ühtekuuluvuspoliitika elluviimisel ja hindamisel tuleks arvesse võtta nimetatud täiendavaid näitajaid, et peegeldada paremini iga piirkonna arengutaset ⁽¹³⁾;

36. kutsub Euroopa Komisjoni üles soodustama uusi territoriaalseid partnerlusi, lihtsustades ja parandades piirkondadevaheliste koostööprogrammide haldamise viisi ⁽¹⁴⁾;

37. kutsub üles suurendama piirkondade ja linnade talitlusvõimet, et kasutada teadusuuringute seitsmendat raamprogrammi, konkurentsivõime ja innovatsiooniprogrammi ja teisi sarnaseid algatusi. Eritähelepanu tuleks pöörata digitaliseerimise ja uute võtmetehnoloogiate täielikule kasutamisele piirkondliku innovatsioonipoliitika moderniseerimiseks;

Seisukohad rahastamise alal: Seoses avatud innovatsiooni ja ressursitõhusust võimaldavate avalike hangetega, komitee:

38. tunnistab, et innovatsioon on erinevate elementide kombinatsiooni ja valdkonnaüleste lähenemisviiside tulem, ja kutsub üles võtma meetmeid piirkondade struktuurilise ja suhtepõhise suurendamiseks, seda nii töökogukonna sees kui ka koostöös teistega;

39. usub, et ettevõtted peavad enda avama uutele hoiakutele ja kasutama ulatuslikult nende piirkondades olemasolevaid kollektiivseid ressursse ning et seepärast sõltub nende edu sotsiaalsest kapitalist. Teisalt julgustab komitee piirkondi liikuma edasi avatud innovatsiooni suunas inimkeskse visiooni raames avaliku ja erasektori osalejate partnerlusest, milles on ülitähtis roll ülikoolidel ja muudel teadusasutustel, s.t moderniseerima kolme osaleja (*triple-helix*) kontseptsiooni;

40. tervitab kommertskasutusele eelnevate hangete kasutamist sotsiaalset uuendust tehnoloogiapõhiste lahendustega ühendava vahendina ja rõhutab, et hanke-eeskirjade moderniseerimine peab suurendama avaliku sektori rolli parima hinna ja kvaliteedi suhte saavutamisel ⁽¹⁵⁾. Eeldusel, et spetsifikaate ja menetlusi saab koordineerida piirkonnaüleselt, võivad kommertskasutusele eelnevad hanked osutada ka Euroopas ühtse turu loomise oluliseks mootoriks;

⁽⁹⁾ ELi eelarve läbivaatamine – KOM(2010) 700.

⁽¹⁰⁾ Esitatud ka teatises ELi eelarve läbivaatamise kohta – KOM(2010) 700.

⁽¹¹⁾ CdR 223/2010 fin, arvamus „Ühtekuuluvuspoliitika panus Euroopa 2020. aasta strateegiasse”.

⁽¹²⁾ CdR 163/2010 fin, arvamus „Edu mõõtmine – SKP täiendamine”.

⁽¹³⁾ CdR 369/2010 fin, arvamus „Viies ühtekuuluvusaruanne”.

⁽¹⁴⁾ Ibid.

⁽¹⁵⁾ CdR 70/2011 fin, arvamus „ELi riigihankepoliitika ajakohastamine: Euroopa hanketuru tõhustamine”.

41. kordab uuesti, et kommertskasutusele eelnevaid hankeid edendatakse veelgi, kui need kombineeritakse avatud uuendusega, mis on suunatud rohelise teadmispõhise ühiskonna arengu kiirendamisele, teisisõnu, kui neid kasutatakse ühiste, taaskasutatavate lahenduste leidmiseks, et luua infrastruktuurid ja teenused, millele rajanevad modernsed päriselulised innovatsiooni ökosüsteemid.

Brüssel, 12. oktoober 2011

Regioonide Komitee
president
Mercedes BRESSO
